

CIJENA lista: U preplatu
za dltavu god. K 30.—,
za polugodište K 18.—,
tromjesačno K 9.—, mje-
sečno K 3.60, u malo-
prodaji 12 f. pojedini broj.
UGLASI primaju se u
aprilu lista trg Cuztoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izl. 1
u nakladnoj tiskari J. P.
KRMPOTIĆ u Pulj. 11
Cuztoza 1. Uredništvo:
Sisanska ulica br 24
Odgovorni urednik JOSIF
HAIN u Pulj. — Rak-
: piši se ne vraćaju

Izlazi svaki dan u 9 sati jutro.

Godina III.

U Pulj. nedjelja 30. prosinca 1917.

Broj 891.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ.

Beč, 29. (D. u.) Službeno se javlja:
Istočno bojište:

Primirje.

Talijansko bojište:

Po jakoj topovskoj i minometnoj vatri pripremljena bje neprijateljska navala proti uzvisinama istočno od Monte Tomba odbijena. — Kao što češće, bila je i jučer bolnica u Primo-lanu cilj neprijateljskih navala.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJESTAJ.

Berlin, 29. prosinca. (D. u.) Iz velikog
glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U pojedinim se je odsječcima flandrijske fronte, na Scarpi, kod Greencourta i Gonellien prema večeri pojačala topnička djelatnost. Istočno od Nieuporta i od Poelcapelle izjalovilo se je više engleskih izvidničkih sunaka.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: Sjeverno od Courtexona prodrli su izvidnički odjeli u francuske crte i priveli zarobljenike.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Na jezeru Prespa, sjeveroistočno od Monastira i na Dojranskom jezeru od vremena do vremena živahna topnička djelatnost

Talijansko bojište.

Talijanska se je navala proti uzvisinama istočno od Monte Tomba izjalovila u našoj vatri.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Mirovna pregovaranja.

U čemu se razilaze milijnja ruskih izaslanika te izaslanika četvornog saveza. — Njemački zahtjevi. — Odluka u antantnim zemljama. — Antanta ne pristupa. — „Za takav mir nija valjudo niti da se raspravlja“. — Najprije pobjeda. — Amerika do kao što i Francuska i Engleska ratovati dalje.

Dopisni ured saopćuje, da vlječanja o specijalnim pitanjima između Rusije i četvornog saveza stoje povoljno. Bila su međutim prekinuta, jer su obe strane osjetile potrebu, da se kod kuće posavjetuju. Međutim etjela stvar i ako izgleda, da je posvema jednostavna i teče glatko, imade dvije velike opreke, tako velike, da je teško predvidjeti, koja će strana svoje zdepaste uglove uglatiti i prilagoditi ih drugoj. Po svoj prilici slabija. Rusija zahtijeva bezodvlačno ispražnjenje sviju zaposjednutih područja, a pučanstvo dotičnih krajeva neka slobodno bez straha pred vojništvom izrazi svoju volju glasovanjem — plebisc tom, pristaje li uz jednu ili drugu ili hoće li samo svoju slobodnu državu. Njemačka naprotiv zahtijeva, da se dosadašnje izjave i proklamacije uzmu u obzir za pravovaljane, i ruska nek se vojska odmah raspusti. — Iz dosada prispjelih glásima može se sa sigurnošću zaključiti, da ostala antanta ne će sudjelovati kod tih mirovnih pregovora, i rat će se dalje, možda još povećanom žestinom nastaviti.

Brest-Litovsk, 28. (D. u.) Današnjom trećoj, prije nastupa stranke, ugovorenoj posljednjoj plenarnoj sjednici, predsjedao je bugarski ministar pravosudja Popov. Iza otvorenja je sjednice uputio predsjedatelj na važnost započetih mirovnih rasprava, koje da obećavaju temelj za novi odsjek u razvoju međunarodnog prava. Novičanstvo imade da izaslanstvima četvornog saveza i izaslanstvima Rusije, koja utjelovljuju pravno čuvstvo velikog ruskog naroda, mnogo da zahvali. Da te misli izrazi, odstupio je ministar pravde Popov predsjedništvu vodji ruske delegacije. Gospodin Joffe, koji je izatoga preuzeo predsjedništvo, uputio je na to, e je bilo u posljednjoj plenarnoj sjednici zaključeno, da će iza dogovaranja o pojedinim posebnim pitanjima između zastupnika četvorne sveze i Rusije odrediti narodnu posebnu skupštinu na dan 4. siječnja 1918. Nakon toga si je izmolila Nj. Visost Ibrahim

Hakki-paša riječ, da prije nastupa šezdnevne stanke upravi nekoliko riječi na skupštini. Uputio je na to, da se nada, koju je gojio kod po njemu otvorene konferencije, e će deskoru vidjeti djelo, provedeno skorašnjem zadovoljivom kraja, nije iskazala odviše smjelom. O svim se je gotovo teškim pitanjima, koja je nabacio bio rat od tri i pola godine, raspravljalo i gotovo sva su bila ispitana. Može se kazati, da je većina njih danas na putu do praktičnog rješenja. Tečajem ovih rasprava od šest dana da je bio postignut veoma dobar rezultat. Za ovaj rezultat dogovora mora se ruskom izaslanstvu izreći zahvala, pošto je tečajem rasprava pokazalo mnogo iskrenosti i pravednosti, i mnogo praktičnog smisla. Gospoda su dokazala, da su i diplomate i dobri državljani. Na svršetku je zaželio Hakki-paša gospodi od ruske delegacije srećan put, te je zaželio srećno vidjenje na utanačeni dan. Vodja je ruske delegacije također izjavio mišljenje, da su započele rasprave dobar početak i da zajamčuju očekivanje, e će razorni rat naći skorašnji kraj. U stanci, koja sad započinje, imat ćemo mi svi osjećaj, da su iza nas milijuni patničkih ljudi, koji čekaju za svršetkom ratu. Svijest o toj odgovornosti pred našim narodima, pred čovječanstvom i pred povijeshu podaje nam nadu, da ćemo naći put do unutrašnje snage, do sveopćeg mira. U toj nadi proglašenjem ovu sjednicu dovršenom.

Beč, 28. prosinca (D. u.) Dopisni ured javlja iz Brest Litovska dne 28. prosinca, prije podne: Dvršeno je privremeno vlječanje o onim tačkama, koje se moraju urediti i pri sklapanju sveopćeg mira između Rusije s jedne a saveznika s druge strane. Kod etjele te vrste važnih tačaka bila stvorena jedinstvena baza. Osim političkih pitanja, došla su u pretres također pravna i gospodarska, dok je odobrenje bilo prepušteno domaćim oblastima. Dalje je bilo postignuto jedinstvo glede obnove nagodbenog stanja, koje je bilo ratom prekinuto. Ni u pravnom ni u gospodarskom odnošaju ne smije jedna zemlja postupati s drugom slablje, negoli sa bilo kojom zemljom, koja se ne može pozivati na prava pogodbe. Pravila postavljena glede ratnih troškova i ratnih šteta, bila su pobliže pretresana. O uzajamnom propuštanju ratnih zarobljenika i civilnih interniranih i njihovoj dopravi u domovinu postignuto je načelno jedinstvo. Na koncu se predvidjelo brzo uspostavljenje diplomatskih i konsularnih odnošaja. Bio je postignut posvemašnji sporazumak o bezodvlačnoj obustavi gospodarskog rata, o ponovnoj uspostavi trgovine i prometa te o uređenju organiziranog izmjenjivanja robe. U važnom pitanju o postupanju sa područjima, koja su s obe strane zaposjednuta, predlaže Rusija, da ona povuče svoje čete iz djelova Austro-Ugarske, Turske i Perzije, koje ove drže zaposjednute. Vlasti pak četvornog saveza nek povuku čete iz Poljske, Litve, Kurlandske i ostalih područja. Pučanstvu ovih područja pruziti će se mogućnost, da u najkraćem roku potpuno slobodno odlučuje o tvorbi samostalne države. Rok uzmarka, početak i tok demobilizacije vojske ustanovit će se onda putem osobite vojničke komisije. Protiv toga predložila je Njemačka, da se isključe iz cijelokupnosti prva dva članka sklapajućeg preliminarnog ugovora. Članak bi upotrebljena za Austro-Ugarsku bila sastavljena kako slijedi: Članak 1. Austro-Ugarska i Rusija izjavljaju, da je svršeno ratno stanje. Oba djela, koja sklapaju ugovor, spremna su živjeti nadalje mirno i prijateljski. Austrija Ugarska bila bi spremna da pod uvjetom potpune uzajamnosti napram saveznicima napusti sadašnje položaje i zaposjednuta područja, čim će biti mir sa Rusijom sklopljen i provedena ruska demobilizacija, u koliko ne bi rezultiralo nešto drugoga iz članka broj 2. Istodobno napustit će Rusija od nje zaposjednuta područja. — Članak 2.: Izakako je ruska vlada proglasila prema svojim načelima, da daje svim narodima, koji žive u ruskoj državnoj zajednici, pravo na samoodređivanje, koje ide sve do potpunog odijeljenja od Rusije, uzima na znanje zaključke, u kojima je izražena narodna volja, za Poljsku, kao što i za Litavsku, Kuronsku i dijelove Estonsté i Livonske, koji si prisvajaju pravo na potpunu državnu neod-

visnost. Ruska vlada priznaje, da se ove izjave pod danim okolnostima moraju smatrati kao izražaj narodne volje te je spremna da povuče iz toga nužne konsekvencije. Ali pošto u tim područjima na koja se imadu primijeniti predstojeći uvjeti, njesu prilike takove, da bi se njihovo izpražnjenje moglo provesti na temelju članka 1, i pošto, ako prem je već bila objavljeno otcijepljenje, mora se prema ruskomu mišljenju potkrijepiti glasovanjem naroda na širokoj podlagi, pri čemu se mora zapriječiti svaki vojnički pritisak, rok i uslove toga mora se prepustiti vijećanju i odlučivanju osobite komisije. — Ruska se delegacija primila tu izjavu na znanje potkrijepljuju svoje mišljenje ovako: Mi stojimo na stanovištu, da se za pravi izražaj narodne volje može smatrati samo takva objava volje, koja se pokazuje samo kao rezultat slobodnoga glasovanja u dotičnim područjima, koje je bilo poduzeto uz posvemašnju neprisućnost tuđih četa; za to mi predlažemo i ostajemo pri tome, da uslijedi jasnije i tačnije formuliranje ove tačke. Mi smo međutim sporazumni s time, da se stvoril specijalna komisija za ispitivanje tehničkih uvjeta za ostavarenje takovog plebescila i za ustanovljenje određenog roka glede čišćenja.

Brest-Litovsk, 29. (D. u.) Ministar se je izvanjskih poslova, grof Czernin, zaputio sa dijelom svoje pratnje u Beč, da vijeća sa mjerodavnim faktorima o dosadašnjem rezultatu prve konferencije.

London, 28. (D. u.) Listovi izjavljaju, da bi mir, kako ga hoće središnje vlasti, i kako ga bolševici smatraju, da odgovara njihovim načelima, značilo pobjedu za središnje vlasti. Mirovna pregovaranja središnjih vlasti da ne pružaju nikakova jamstva proti opetovanju rata. Govorkanje o miru da će tek zadobiti važnost, kad bude Njemačka potučena na bojištu i njezina vlast smalavljena. Samo list je „Manchester Guardian“ mišljenja, da bi alijirci morali prihvatiti sve, što se dađe prihvatiti u mirovnim uvjetima središnjih vlasti i tad obznaniti svoje najniže zahtjeve.

Stokholm, 28. (D. u.) Listovi označuju odgovor središnjih vlasti na mirovne uvjete Rusije velikim korakom unaprijed. U tom nazrijevaju utanačenje posebnog mira kao za sigurno, premda se razni predznaci za sve veću želju za mirom javljaju i u zemljama antante.

Amsterdam, 29. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Londona od 28. o. mj.: Listovi Udruženih država jednoglasno izjavljaju, raspravljajući o mirovnim uvjetima grofa Czernina, da oni ne će utjecati na zaključak Amerike, da sudjeluje u ratu.

Paris, 28. (D. u.) Komora. U odgovoru na interpelacije o dogodjajima u Rusiji, rekao je ministar izvanjskih posala Pichon: Sadašnja ruska vlada sama si je učinila odnošaje prema alijircima nemogućima. Hvala bolševicima, Rusija se danas nalazi u posvemašnjem rastvaranju. Njemačka se napinje, kako bi nastavila djelo razaranja ruske vojničke vlasti i stvorila ponor između Rusije i alijiraca. Naši su ratni ciljevi bili ponovnim izjavama naših ministara označeni u dnevnim redovima parlamenta. Najprije pobijediti! (Odobranje.) Čemu osvajanja? Zar radi potlačivanja i vladanja? Nipošto! Radi osiguranja mira pravednosti i bratstva svijetu. Povratak Alzacije-Lorene podaje jamstvo za trajni mir. Rat ćemo tek onda smatrati dobivenim, kad se Njemačka izjavi, da je pripravna, prihvatiti mir, koji se temelji na podlagama pravednosti i popravka počinjenih nepravda. Alijirci hoće također nezavisnu i nerazdruživu Poljsku sa svim garancijama slobodnog gospodarskog i vojničkog razvitka. U čemu se mi od neprijatelja razlikujemo, to je nastojanje po pravednome i trajnome miru. Lako se može shvatiti, zašto se Njemačka i Austro-Ugarska nećkaju, da pobliže objave svoj mir bez aneksija. Objavljenje tajnih ugovora s Rusijom posvemašnji je fijasko za Njemačku, i ne bi moglo da šteti dobrim odnošajima prema skandinavskim zemljama. Bila bi to zla kob Rusije, da se pusti, da je neprijatelji zamotaju. Onog dana, kad budu neposredno k nama pristupili radi mirovnih uvjeta, mi ćemo

ih uz naše saveznike ispitati. Takav indirektni mirovni predlog ne zasluži medjutim, da se o njemu pretresuje. Ili će ruski pregovori dovesti do cilja, onda će to biti kapitulacija Rusije ili pak pregovori ne će poći za rukom. U obim će se slučajevima rat za nas nastaviti. Za Njemačku i Austro-Ugarsku znači to velik uspjeh, da posjeduju posvemašnju slobodu kretanja na našoj fronti. Njemačka si postavlja nemoguću zadaću, pobijediti svijet, ali svijet će pobijediti. Francuzi će pri pobjedi imati važan podio. Komora je na predlogu o pozivu godišta 1919. s 415 prot 73 glasa.

IZ RUSIJE.

Genf, 27. „Agence Havas“ javlja iz Petrograda: Vladini su povjerenici izdali proglas na sve radnike u Rusiji, u kojemu se veli, da priguotavljanje vojnih opremnih predmeta prouzrokuje samo potrošak radnih sila i bogatstva zemlje. Stoga neka se isto bezodvlačno obustavi i nadoknadi proizvodnjom predmeta, potrebitih za puk.

Berlin, 27. „Tageblatt“ javlja iz Züricha: „Agence Havas“ javlja iz Petrograda, da će za koji dan biti pučkim povjerenicima predane ruske državne banke i ključevi na sva spremišta u sveukupnoj vrijednosti od osam milijarda.

* Iz austrijskog parlamenta. Kako javljaju iz Beča, imale bi se sastati delegacije sredinom siječnja, a zastupnička kuća pod konac siječnja ili početkom veljače. Zastupnička će se kuća baviti u prvom sjeđnici ratnim porezom i priključiti se, kako se misli, odnosnom zaključku gospodske kuće. Nakon toga će uslijediti vijećanje o državnom proračunu, što je također od prijeko potrebe, pošto proračunski provizorij, kako je poznato, ističe koncem mjeseca veljače 1918.

* Francuski ratni zajam. Kako javlja Agence Havas, priopćio je u francuskoj komori ministar financija Klotz, da su rezultati trećeg ratnog zajma još nepotpuni. Sveukupni broj dosadašnjih ubilježba, bez onih u inozemstvu, iznaša 10 milijarda 276 milijuna franaka. Uplate iznose po prilici polovicu sveukupne svote.

* Iz Ugarske. Kako se u budimpeštanskim političkim krugovima glasa, nastavit će se dogovori glade sastava jedinstvene vladine stranke narednih dana, i to već u konkretnom obliku, a ponajpачe u svrhu, da se sadašnjim vladinim strankama omogućiti službeni priključak novoj strani, koju će prvesti životu ministar-predsjednik dr. Wekerle. Radi se o tom, da se premoste stanovite nesuglasice u stranačkim programima vladinih stranaka i zadobe jamstva za provedbu novog vladinog programa.

* Sarrail opozvan. „Secolo“ javlja iz Soluna, da je general Sarrail već otputovao u Francusku. Njegov je namjesnik, general Guilanmat izjavio čvrsto pouzdanje, da će se učvrstiti vojnički položaj saveznika u Macedoniji.

* Češko-slovačka armada u Francuskoj. Kako brzojavljaju iz Genfa, priopćuje francuski „Journal officielle“ izvještaj ministra Clemenceaua i Pichona na predsjednika Poincaréa glade osnivanja češko-slovačke armade, te odredbu, kojom se to osnivanje privadja u život. Ova odredba obuhvaća šest članaka ovoga sadržaja: 1. Nova armada, koja priznaje francusko vrhovno zapovjedništvo, borit će se sa svojim vlastitim zastavama proti središnjim vlastima. 2. Politički će biti podložena narodnom vijeću Čeha i Slovaka, koje imade svoje sjedište u Parizu. 3. Francuska vlada vodi brigu oko nove armade. 4. Za češko-slovačku vojsku vrijede iste odredbe, kao i za francusku. 5. Nova se armada sastoji iz Čeha i Slovaka, koji sad služe u francuskoj vojsci, nadalje iz njihovih sunarodnjaka drugog zanimanja. 6. Posebna će ministarska odredba izdati poblize norme. — List „Temps“ pridodaje na ovo, da je borba oko stvorenja ove armade trajala više od dvije godine. Isto se tako ustanovljuje nova jedna divizija češko-slovačke armade, na čelo će kojoj stupiti Masaryk.

* Sveta mjesta u Palestini ne će biti nikada povraćena Turskoj, tako se je prema listu „Daily Mail“ izjavio Lloyd George u donjoj kući.

* Engleska je vlada strogo nastupila proti pokretu pacifista. Nekoliko je njihovih skupština bilo silom raspušteno.

Domace vijesti.

U teškim vremenima.

Samo onaj narod, koji ne klone pred prvim zaprijetkama, već kojega zaprijetke jačaju, osvojiti će si pravo na život. Ali ova volja za život mora da bude žilava, da preboli sve krize, trajna, a ne da danas uskipi i sutra ohladne. Nema naroda, ma bio on još tako neznan, da bi podlegao tudjem nasilstvu, ako imade u njemu otporne snage i svijesti. Mali je češki narod u doba Husita porazivao redom vojske srednje Europe. A baš slučaj češkoga je naroda još dandanas najbolji dokaz, da svijestan narod ne može da propadne i da mu zaletavanje i mržnja susjednih naroda više koristi negoli škodi. Zaslugom mađarskog i njemačkog novinstva — la lingua batte dove il dente duole — postalo je češko pitanje međunarodnim pitanjem, kao što i pitanje Belgije i Srbije, a ove činjenice ne može da opovrgava ni „Frankfurter Zeitung“, koja je do sad objavila 4 kilometrična članka o češkom imperijalizmu. Teška su današnja vremena, grozna je kušnja, koju preživljava naš narod u svjetskom ratu; ali budimo zahvalni sudbini, koja nam je naklonila ovu gvozdenu školu, koja će biti i našoj unučadi trajnom uspomenom, što prijeti narodu, koji poštenim i bezobzirnim radom nije umio da zaštiti granice domovine, koji je sa robstvom bio zadovoljan. Ako propadne narod, propast će i pojedinaac, ako je narod jak, bit će i poedinac jak, jak kao čovjek i jak kao društvenik. Danas, kad nam prijete sa svih strana, bit će dosta ljudi, koji će kloniti duhom. Ali neka pomisli samo na svoju jednu siročad, na svoju djecu, ako popusti, ako smalakske; vječita bljeda prijeti. Naš boj je boj oslobodjena patnika seljaka i patnika radnika, njihova će pobjeda biti našom narodnom pobjedom. Jačati njihov gospodarski položaj znači spasavati naš narod. Mi hoćemo da osiguramo siromašnoj ali nadarenoj djeci mogućnost školovanja, jer ne možemo dopuštati više, da nam propadaju najbolji talenti, mi hoćemo dati našoj građi razborite gospodare, našim poduzećima umne radnika, a kad ćemo imati i razumništva i radništva imat ćemo i naša poduzeća, jer revnosni, dara i bogatstva imadu naš narod i naša domovina na pretek, ali za život sposobnih ljudi imademo premalo: 1 ml, kao Crnici, dajemo zlato za staklene nakite! Da imade sile i junaštva u nas, za to nam je najbolji dokaz sadašnji rat: koji se narod može u hrabrosti i odvažnosti mjeriti sa našim? Naučimo dakle upotrebiti ove naše sjajne sposobnosti također u našu korist. Kako smo branili granice, branimo i naša prava, kako smo pobjedjivali u bojnim poljanama, pobjedjimo i kod kuće u neumornom radu, i bit će blagoslova, i bit će slobode, i bit će sreće. Mirno i trezno, ali žilavo i ustrajno; i rasplinut će se prijetnje i grožnje kao tlapnje i nestat će za nas teških vremena.

* Odlikovani domaći vojnici. Za zasluge u ratu, odnosno za hrabro su držanje pred neprijateljem odlikovani ovi naši domaći vojnici: Domobranski pješak Josip Juričić iz Pule, Karlovim četnim krstom; jednog dobr. narednik Leopold Loppel iz Pule, srebrnom kolajnom hrabrosti II. razreda; dok. prič. Julije Maraspin iz Pala, željeznim krstom za zasluge na vrpci kolajne hrabrosti; domobr. pješak Jozo Juričić iz Pule, brončanom kolajnom hrabrosti.

Oglas natječaja. Za školsku godinu 1917/18 imaju se podijeliti tri stipendije godišnjih dvjesto deset (210) kruna, iz zaklade Petra pl. Castro, ustanovljene oporukom od 9. siječnja 1856. Na uživanje te stipendije pozvani su na prvom mjestu zakoniti sinovi rodjaka zakladateljivih, čije je siromaštvo dokazano, u drugom redu djeca siromašnih žitelja piranskih, zatim sinovi siromašnih u Istri nastanjenih obitelji, koji polaze treći ili četvrti razred jedne višerazredne pučke škole u Austriji ili jednu malu realnu školu u Istri. Te stipendije mogu se eventualno podijeliti i sinovima državnih činovnika istarskih pripadnika, koji imaju mnogobrojnu obitelj za isključivo razdoblje nauka na jednoj realnoj školi u Istri. Ako uživatelji nastave nauke, mogu isti primati stipendije do dovršenja nauka, i to do konca sveučilištnih nauka i kroz godinu rigorozovanja, potrebitu za postignuće doktorske časti, osim ako bi dobili slobodno mjesto u kojem odgojilištu, u kojem bi slučaju prestalo uživanje. Ako se uživatelji kroz vrijeme nauka ne bi ponašali u svakom pogledu uzorno, ako ne bi pokazivali velike marljivosti ili ako ne bi izkazali dobar napredak, to će u smislu zakladateljeve volje izgubiti stipendiju. Molbe se imadu podnijeti k biskupskom ordinarijatu u Trstu, do 11. siječnja

1918, te ih potkrijepiti potrebitim dokumentima, dokazujućim pravo natjecatelja, posljednjim školskim svjedodžbama i svjedodžbama siromaštva. Od c. kr. namjestništva u Trstu, dne 22. pros. 1917.

Milodar za hrvatske škole u Pulli. Prigodom „Božićnice“ sakupljeno je medju jugoslavenskom momčadi na Nj. Vel. brodu „Viribus Unitis“ svota od K 846'18. (Prije K 1153'82, ukupno K 2000.—) Darovaše: po K 160'20: Zvonimir Jugoslavija; po K 30.—: Horvat; po K 17.—: Zanetić; po K 16.—: Ivan Franičić; po K 14.—: Sabljčić; po K 13.—: Lezajić; po K 12.—: Krašovec; po K 10.—: Aleksa, Bartulović, Benić, Bosnić, Florijan, Cerni, Dimitrović, Draganić, Jerkić, Medak, Orašin, Zidanić; po K 8.—: Kuljiš, Maravić, Rajman; po K 7.—: Bujas, Belić, Djaković; po K 6.—: Dvoraček, Feljan, Rogulj, Travičić, Zlatović; po K 5'38: Dekanić; po K 5.—: Batel, Grbac, Grenc, Katalinić, Lapčić, Mihaić, Mužina, Obratov, Puker, Rotnik, Soljan, Vlatić; po K 4.—: Erselin, Baldigara, Ljubo Basić, Domijan, Dražević, Dellavia, Fazinić, N. N., Galov, Japelj, Karamani, Karabatić, Klarić, Lukanović, Lorenčin, Mirošević, Milović, Minčević, Petrašić, Perko, Popovac, Politeo, Radovčić, Rupić, Slambuk, Sale, Toljanić, Tomljanović, Vidović, Vojrodić, Zekanović; po K 3'40: Borčić; po K 3'20: Lenac; po K 3.—: Buble, Cimerman, Čačija, Čečuh, Glavić, Ivin, Lobić, Pavošević, Puhlić, Ražov, Stamać, Fadić, Ureda, Vojković, Vrban; po K 2'50: Babić, Sviličić; po K 2.—: Ančić, Elavanja, Barić, Vojko Babić, Vice Bašić, Baresić, Bučan, Bongur, Brčić, Curlić, Crnko, Didović, Dužević, Dobrić, Dragobratović, Franičević, Gabre, Gržac, Hajdić, Jurić, Jelić, Kosančić, Kuzulić, Klič, Kornel Klemenčić, Korecki, Lacmanović, Milmica, Miliša, Miljak, Maričević, Maržić, Vaso Mandić, Matešić, Motošić, Matijaš, Marot, Mandić Franjo, Nikolić, Papić, Paković, Pavin, Pecodić, Petroša, Peroš, Prhat, Matin Prizmić, Antun Prizmić, Pavšić, Racetin, Rapan, Rabotea, Rukavina, Sršen, Josip Sršen, Stanišić, Starac, Sarinić, Surjak, Surjan, Segvić, Spar, Skalamera, Skorlić, Tomašević, Učić, Valčić, Yukelić, Zurić, Zaja; po K 1.—: Budimir, Cohil, Čunderlić, Gregorec, Kučić, Milat, Marinović, Metulj, Marčić, Antun Načinović, Sutić, Spigić, Sabner. Zivjeli plemeniti darovatelji! Naprijed odvažno i požrtvovno za našu sretnu budućnost!

Dalje su položeni istom prigodom, i u istu svrhu sljedeći doprinosi: Da počasti uspomenu svojeg nezaboravnog prijatelja arcipresbitera i župnika, blagopokojnog Dinka Pindulića, polaže preč. gosp. arcipresbiter i župnik Dimitar Curković K 50.—. — Budući nije mogao uslijed odsutnosti prisustvovati „Božićnici“ naše školske djece, polaže gosp. prof. Beruo Bekar K 20.—. — Prigodom večere na Božić, kod gosp. M a k s a u Premanturi, sakupljeno je K 15.—. — Sakupljeno po gosp. Ivanu Vitasoviću, medju radnicima kopno-vodogradjevine direkcije u Val de Figo K 29.—; Darovaše: po K 10.—: Ivan Vitasović; po K 5.—: Jakov Zupančić, Mate Klapičić, Ivan Ulčar; po K 2.—: Antun Kovač, Petar Popović. Ukupno K 114.—; zadnji iskaz K 33'277'30; sveukupno K 33.391'30. Hvalevrijednim darovateljima, bilo strojkuo nagrađjeno! Naprijed za hrvatske škole!

Našim čitateljima na uvaženje! Radi nestašice plina kaošto i radnika, morali smo da kroz više dana izadjemo sa skraćenim sadržajem. Od velike množine materijala, što nam preostaje, morali smo, da uvrstimo u list, ono što nam se činilo najvažnijim. Nadamo se medjutim, da ćemo u par dana moći naše čitatelje potpuno zadovoljiti, te im obilnim štivom nadoknaditi sadašnju prazninu lista.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodati će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5701.

Poruke iz uprave.

Dopisnik iz Krnice, koji nam je pisao o bjeguncima, nek nam javi poblize, kako je bilo ono s vozovima, i na kojem se je kolodvoru išlo k telefonu.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed luckog admirallata broj 363 od 29. prosinca 1917.

Posađno nadzorstvo nadpor. Neumayer. Lječničko nadzorstvo na N. V. o. „Beaun“; Mor. Štop. liječnik dr. Prandstetter. Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici; pučko-ustaški liječnik dr. Buzolić.

Nedjelja 30. prosinca 1917.

Dopisi iz Istre.

Rakalj. Ljudi se opskrblili nešto repom, koju su kriomice ovdje ondje zakutnom trgovinom nakupili, da barem nešto imaju za ova teška vremena. Zima je ljuto pritisnula, djeca se uboga pritištu k majci, da ih ona ugrije svojim tijelom, i da im dade kruha — a kruha nema i nema. Božić je prošao, ali i darežljivi je svetac ovaj put zaboravio, da se sjeti zakutnog seoca, i djeca su naša morala da grizu i kao božićni dar svoj obični komad pečene repe.

Krnicca. Kod svagdje, bio bi najbolji odgovor. Nemamo ništa dobrog, ali nas za to nije mimoišlo sve zlo. Čekamo naše bjegunce Proštinare, kojima je već davno dozvoljen povratak, ali se međutim poledili vlakovi i pruge, ili se smrznuo upaljeni mozak onih, koji time odlučuju.

Pomozite udovicama i sirotama Trsta i Istre!

Kod c. k. Landsturmbezirkskommando Pazin br. 5 koja je sada u Radgoni u Štajerskoj, zasnovan je fond za potpore udovicama i sirotama onih, koje su pripadali svim formacijama ove komande.

Sredstvima, koja su na raspoloženju, dopunjavat će se najbliži članovi obitelji naših hrabrih junaka, koji ili padoše ili ostadoše privredno nesposobni vršeci svoju najuzvišeniju dužnost braneći našu divnu domovinu.

Već tri godine drže se vrijedni sinovi svih naroda iz Istre i Trsta na svim frontima i zaustavljaju žestoke navale moćnih naših neprijatelja.

Kod te bezprimjerne odbrane našeg doma i ognjišta žrtvovali mnogi ponajbolji i ponajhrabriji svoj život ili snagu i zdravlje svoje. Udovice i sirote tih junaka ostaše u nuždi bije ih najveća nevolja.

Jednako još bjesne strašne bitke, još traje najljepša borba, što je svjetska historija pamti, premda je naš premilostivi car blagovoljno ponovno ponuditi častan mir našim neprijateljima.

Mnogo će još patnja i nevolja neprijatelj nagnati na naš zavičaj.

Stoga, ako otaremo suzu udovicama i sirotama junaka, koji proleše svoju krv za ljubljenu otadžbinu, ako im olakšamo sadašnje i buduće uslove života, ispunit ćemo samo jednu dužnost, podmiriti ćemo samo jedan dug.

Borilci na fronti, oficiri i momčad, znadu što je njihova dužnost prema palim ili osakaćenim drugovima, te rado i požrtvovno sakupljaju za tu plemenitu svrhu.

No stigli prinosi suviše su, nažalost, maleni, jer su potrebe vrlo velike.

Zato neka svi ljudi dobra srca, cijelo stanovništvo, koje je za ovoga rata već često dalo dokaza svoje žive ljubavi prema bližnjemu, neka vlasti i uprave, ustanove i društva, te sve one osobe, koje su sa bilo kojeg razloga od vojne službe oslobođene ili oprostene, neka svi živo

Na plodnoj Hani.

(Nastavak.)

Svaki je htjeo da vidi te čudne ljude „vystehovalce“ i „uprechike“. Vozar sidje s voza, i bjegunci razumješe, da će to biti njihov novi dom. Lijepa visoka kuća, do nje staja, hambari, spremište gospodarskih strojeva. Dvorište sama zelena tratina, znak, da nitko ovdje ne stanuje, a pred stajama dižu se dvije razgranjene kruške, koje svojom visinom previšuju i hambare i staje i samu kuću. Na drugoj se strani zeleni šljiva, ali ta se ne uspinje oholo u vis, već stoji ponizno ščućurena u kutu, kao da se boji, na samostalne se oprijeti noge. Visoki zid ograđuje ono par metara dvorišta, koje nije već stajama i hambarina zaokruženo, a na pročelju se dižu visoka, široka i prostrana vrata, koja se rijetko otvaraju i to jedino onda, kad treba da udju ili izidju kola, konjevi ili da na ta vrata povuku kakav ogroman gospodarski stroj u dvorište. Inače se prolazi kroz ona mačena obična vrata, koja stoje kraj glavnih vratiju. Na suprotnoj su se strani dvorišta vidjela mačena vratašca, koja su po svojoj prilici sužila kao ulaz u veliki šljivik.

Kako li je to bilo sve lijepo, bogato, sve najljepše uređeno.

Bjegunci sidju. Jedna je vreća za drugom.

podupiru ovaj fond, besplatno upravljani, i neka nastoje da darovima i dobrovoljnim prinosima uvećaju taj fond.

Ako udovicama i sirotama junaka, što padoše na bojištima, osiguramo budućnost, ako ih učinimo vrijednim članovima čovječanstva, najljepše ćemo se i najuspješnije odužiti svim onim sinovima našega naroda, kojih se s tugom, ali i s ponosom sjećamo.

Fond za udovice i sirote kod c. k. Landsturmbezirkskommando Nr. 5, sada u Radgoni (Štajerska). Konto austrijske poštanske štedionice Nr. 161.153.

Bošković kalendar.

Ovih je dana izašao Bošković kalendar za godinu 1918., što ga je idala zvjezdarnica Hrv. prirodn. društva u Zagrebu pod redakcijom upravitelja zvjezdarnice, prof. A. pl. Kuglera. Ovo je prvi put, da je naša javnost dobila kalendar, koji je osnovan na naučnim temeljima. Potrebno je takovoga kalendara kod nas jako osjećati, to više, što su mnogi kalendari, koji se kod nas izdaju, kratki pogrešnim i naopakim podacima, koji zavadjaju svoje čitače u bludnju i praznovjerje. Sam kalendar može služiti ujedno kao priručnik iz astronomije, te je prema tome kao knjiga, koja čovjeku može služiti ne samo za jednu sezonu. U kalendaru se nalazi prikazan život i naučne radnje Rudjera Boškovića iz pera sveučilišnog prof. V. Varičaka, pa niz astronomskih činaka, od kojih ističemo ove: Pomrčine sunca i mjeseca, Pomrčanje Jupiterovih mjeseca, Sunčani sustav, Zemlja i njezin satelit, Sateliti ostalih planeta, Zvijezde repatiče, Zvijezde

stajalice, Geografske koordinate, Normalno vrijeme, Vječni kalendar i kalendarski račun itd. Svojim poučnim sadržajem u velike se ističe od ostalih naših kalendara. Oprema mu je vrlo ukusna, a kako su u njemu navedeni točni podaci o izlazu i zalazu sunca i mjeseca, te ostale astronomske pojave, koje su od općenoga interesa za svakoga inteligenta, to će taj kalendar naići na najbolji prijem. Osobito će ga moći rabiti djaci, jer će u njemu naći mnogu pouku. Preporučujemo ga najtoplije. Cijena mu je K 2. Može se naručiti uz unapred poslan novac kod uredništva „Priroda“, Zagreb, pa u svakoj većoj knjižari.

MALI OGLASNIK.

Urarski pomoćnik može nastupiti odmah uz urara Alojzija Brudil u Pazinu.

Traži se stan sa dvije sobe, kuhinjom (po mogućnosti k tome malu sobicu) s vođom i plinom, za malu obitelj. Adresu položiti na upravu lista.

Sobu s pokućtvom traži se u Šijanskoj ulici za 3 muske osobe. Pomolite na upravu ovog lista.

Zečje kože najviše baciti. Iste kupuje HAIN, trg Custoza broj 1 (Papirnica Krmpotić).

Pečatni vosak

dobliva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić. — Pula trg Custoza 1.

Duboko razalošćeni, u ime svoje i ostale rodbine, javljaju potpisani tužnim srcem svim prijateljima i znancima prežalosnu vijest, da je njihov mili suprug, otac, tast itd. gosp.

NIKOLA DORČIĆ

radnik c. i kr. arsenala u m.

poslije kratke bolesti, obskrbljen otajstvima umirućih naše sv. vjere, na 25. o. m. u Baškinovoj u Gospodinu preminuo.

Pula-Baškauova, dne 30. prosinca 1917.

Dinka rodj. **Orbančić**, supruga; **Matija**, sin; **Dinka Petz**, kćerka; **Ivan Petz**, zet; **Pierina** rodj. **Camicioni**, snaha.

padala s voza na zemlju, svaka puna odijela, pokrivala... Sve što su posjedovali, sve bogatstvo, sve je bilo u tim vrećama. A ondje ih je čekala kuća, koja će ih primiti pod svoj krov. Bože moj, zašto je to tako?

Došao je gospodar kuće. Opet mlad čovjek, opet plave oči, opet simpatične crte. Otvori kućna vrata.

Udjosmo.

Žene su preplašeno motrile sad vreće, što su sa sobom donijele, sad ta široka kuća na vrata, kroz koja imaju, da udju u nov dom. Kao da bi se hojale nečega čudnog, neizvjesnog, nijesu se usudile koraknuti preko praga.

Napokon udjoše i one.

Bila je čista, prostrana i svjetla soba sa tri velika prozora, čisto pobijeljena i s operenim podom. To je bio naš stan. Gospodar uzme ključeve i otvori drugu manju pokrajnu sobicu sa jednim prozorom, ali isto tako čistu, zračnu i svijetlu. Obe su sobe bile sasvim prazne, te su svojom prazninom i hladnoćom odbijale čovjeka od sebe. Nekoliko su trenutaka ostale žene kao na mjestu ukopane, a onda se polagano snašle, i shvatile, da je to sve sama zbilja, i da će to biti njihovo novo prebivalište.

Vreća za vrećom dolazila u veliku sobu, i počela da joj podaje sve tužniji izraz.

— A gdje ćemo spavati?

To je pitanje bilo mehanički rečeno, kao što je sve ono, što se taj dan uradilo, bilo učinjeno mehanički, bez osjećaja i bez smisla.

Gospodar nas povede u hljev, gdje nam pokazae velike kupove ražene s'ame, gdje da si možemo uzeti po miloj volji s'ame, koliko nam je bude potreba.

Velika se soba počela puniti s'amom. U sva su četiri kuta bila načinjena ležišta iz ražene s'ame. Vreće se ispraznilo. Žene su potajno brisale suze, dok su uzimalo iz vreće pokrivala, odijela, pa lonce, žlice i sve one mačenkosti, što su nesvijesno u žurbi bile u vreće spremile.

Svaka je malena stvarca budila u njima tužnu uspomenu na domaći kraj, na rođjenu kuću, na ono, što su cijeli svoj život radile, i suza je morala, da orosi oko i da olakša tešku bol.

Bilo je spremijeno sve. Ležišta uređjena, soba je već bila poprimita drugi novi izraz.

Misli nijesu više bile zaposlene spremanjem i uređivanjem, i brzo se osjetila potreba, da nešto novo započne.

Bili smo gladni, ali smo se i sramiti priznati svoju bijedu i previše smo bili potišteni, a da bismo mogli nešto moći i uopće nešto pitati. Medjutim je jedan od drugoga poprimio nešto odvažnosti i kao izraz svijuju, izletio na površinu:

— Jestli!

— Jeste li gladni?

(Nastavit će se.)

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Politeama Ciscutti.

Danas u Nedjelju

velike kinematografske predstave sa slijedećim rasporedom:

DOLIJAO

Detektivski film u 5 čina od Harry Picta, Esther Carena, Aruth Warten i Bruno Eichgrin u glavnim ulogama.

Početak: u 2, 3:30, 5 i 6:30 sati popodne.

CIJENE za ovaj film: Ulaznica za parter i lože K 1.—; lože K 2.—; zatvoreno sjedalo 50 fil.; galerija 40 fil.

Samo za Pulu! ————— Samo za odrasle!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Čudnovat je taj maimun Charley

Lakrdija u 3 čina.

Početak: 2:30, 3:40, 4:50, 6 i 7:10 s. pop.

Neopredvidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

U svatkoj se podržuje pravo promijeniti raspored.

Svoj k suome! :: Svoj k suome!

Kavana

„Narodni Dom“

opremljena je svim hrvatskim, slovenskim, češkim kao i drugim novinama raznih jezika.

Na raspolaganje biljari i druge igre.

Posebne sobe za igre. — Poslužba brza i točna.

Za što veći posjet preporuča se
Grga Basletić, vlasnik.

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

Osiguranje

miraza putem ratnog zajma

kod c. k. austrijske vojničke zaklade za udovice i sirote, u Trstu; Puli, Voloskom, Pazinu, Kopru, Poreču, Krmini i Cervinjanu.

Primjer:

Za osiguranje miraza putem ratnog zajma od K 2000.— na 15 godina treba plaćati K 90 godišnje. Premije mogu biti isplaćene također na jedanput unaprijed, te se u tom slučaju mora isplatiti K 1015:30. Umre li onaj, koji popisuje n. pr. u drugoj godini ugovora, isplaćuju se neupotrebene premije od K 399.06 odmah u novcu i dijete, koje ima pravo na primanje dobije, kad isteče 15 godina, K 2.000.— nominalne, a da ne treba doprinijeti daljnjih uplaćivanja.

Novac za nauke!

Oci, majke skrbite za svoje kćeri i sinove.

Bez doplataka! [Bez liječničke svjedodžbe!]

Miraz za udaju!

Bez inih pristojbina!

Osiguranje miraza putem ratnog zajma s godišnjom rentom koja se isplaćuje.

Umre li n. pr. osiguranik, koji je zaključio takovo osiguranje u svoti od preko K 3000.— ratnog zajma, u 5. godini osiguranja, isplatilo bi se odmah iza njegove smrti miraz svota od 10 posto t. j. K 300.— i za vrijeme ostalih 15 godina osiguranja isplaćivala bi se osiguranome djetetu

godišnja renta za odgoj

u iznosu od K 300.—, a dijete prima osim toga na koncu osiguranog roka K 3000.— nominalne. Dakle ukupno isplaćuje se djetetu K 8000.—

„Kreditno i eskomptno društvo“

PULA, trg Custoza 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba, u svakoj visini.

Uredovni sati su: od 9 do 12 prije podne i od 2 do 4 popodne.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!